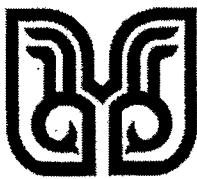

J. Nas

۸۷/۱۱۰۹۸۷۳
۸۷/۱۱۰

دانشگاه شهید بهشتی کرمان
دانشکده فنی و مهندسی
گروه مهندسی مواد

پایان‌نامه جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد مهندسی مواد گرایش شناسایی و انتخاب مواد
فلزی

بررسی اثر زمان آلیاژسازی مکانیکی و ترکیب شیمیایی بر خواص
میکروساختاری و مغناطیسی آلیاژ نانو ساختار آهن-کبالت

اساتید راهنما:
دکتر شهریار شرفی
دکتر مرتضی زند رحیمی

۱۳۸۷/۱۱۰۲۷

مؤلف:
مهدی دلشاد چرمهینی

تابستان ۱۳۸۷

۱۰۸۷۹۴

دانشگاه شهید باهنر کرمان

این پایان نامه به عنوان یکی از شرایط احراز کارشناسی ارشد به

گروه مهندسی متالورژی
دانشکده فنی و مهندسی
دانشگاه شهید باهنر کرمان

تسلیم شده است و هیچگونه مدرکی به عنوان فراغت از تحصیل دوره مذبور شناخته نمی‌شود.

امضاء:

نام و نام خانوادگی:

دانشجو: مهدی دلشداد چرمهینی

استاد راهنمای ۱: دکتر شهریار شرفی

داور ۱: دکتر رامین رئیس زاده

داور ۲: دکتر مریم احتشام زاده

نماینده تحصیلات تکمیلی: مهندس اطهره دادگری نژاد

حق چاپ محفوظ و مخصوص دانشگاه است

(ج)

تشکرو قدردانی

سپاس معبدی را که عشق به آموختن را در دل انسانها به ودیعه نهاد.

از استاتید گرانقدر جناب آقای دکتر شرفی و دکتر زند رحیمی که راهنمایی این پایان نامه را بر عهده داشتند تشکر می‌نمایم. سپاس و تشکر ویژه خود را تقدیم می‌دارم به استاد گرانقدر جناب آقای دکتر شکرالله‌ی که مشاور و همراه اینجانب در انجام و نگارش این رساله بودند. تشکر خود را به داوران محترم این پایان نامه جناب آقای دکتر رئیس‌زاده و خانم دکتر احتشام‌زاده تقدیم می‌دارم و زحماتشان را سپاس می‌گویم.

از جناب آقای مهندس میرزایی به خاطر راهنمایی و همکاری صمیمانه‌اشان کمال تشکر را دارم. از جناب آقای دکتر الماسی در دانشگاه کاشان خانم‌ها بقایی و دادگری نژاد در دانشگاه شهید باهنر کرمان که در انجام آزمایشات مختلف این پروژه اینجانب را یاری نمودند، تشکر نموده و برایشان توفیق روز افزون و سربلندی آرزو می‌کنم.

یاد و خاطره‌ی خاله و شوهر خاله‌ی عزیزم که غروب غم‌انگیزشان در حین انجام این پایان نامه تلخ‌ترین حادثه‌ی زندگی‌ام بود را گرامی می‌دارم. پاک‌ترین و صادقانه‌ترین سپاس و قدردانی خود را از نخستین آموزگارانم پدر و مادر فداکارم دارم آنان که دریای بیکران مهر خویش را بی دریق بر من ارزانی داشتند. از خواهر کوچکم و برادر عزیزم به خاطر تشویق‌ها و دلگرمی‌هایشان تشکر می‌نمایم.

در خاتمه از درگاه خداوند متعال طول عمر و توفیق روز افزون استاد محترم و دانش‌پژوهان گرامی را در دستیابی به اهداف عالیه مسئلت دارم.

چکیده

در تحقیق حاضر، پودرهای نانوکریستالی $\text{Fe}_x\text{Co}_{x-1}$ (X=۱، ۰/۹، ۰/۶۵، ۰/۵ و ۰/۲۵) در زمان‌های مختلف با استفاده از یک آسیاب انرژی بالا تولید شدند. در ادامه نمونه‌ها توسط آنالیز تفرق اشعه ایکس (XRD) و میکروسکوپ الکترونی عبوری (SEM) مورد مطالعه و بررسی قرار گرفتند. به علاوه تست‌های مغناطیسی در دمای محیط و با استفاده از یک دستگاه مغناطیس‌سنج (VSM) انجام شد. با توجه به نتایج تحقیقات، بعد از ۸ ساعت عملیات آسیاب‌کاری یک آلیاژ نانوکریستال آهن-کبالت با ساختار کریستالی bcc با اندازه دانه ۱۲ نانومتر تشکیل شد. با افزایش زمان آسیاب، پارامتر شبکه برای نمونه آهن خالص و Fe-۱۰٪Co افزایش یافت در حالیکه برای درصدهای بالاتر کبالت، ثابت شبکه کاهش قابل توجهی از خود نشان داد. بیشترین مقدار مغناطش اشباع برای ترکیب Fe-۳۵٪Co و بعد از ۴۵ ساعت آلیاژسازی مکانیکی حاصل شد. مقدار نیروی مغناطیس‌زدای ۳ ساعت آسیاب‌کاری افزایش یافته و در ادامه بعد از ۸ ساعت آلیاژسازی به میزان قابل توجهی کاهش یافته سپس به مقدار ثابتی رسید.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	فصل اول: مقدمه
۴	فصل دوم: تئوری و مروری بر منابع
۴	۲-۱- تئوری آلیاژسازی مکانیکی
۵	۲-۲- فرایند آلیاژسازی مکانیکی
۶	۲-۳- متغیرهای فرایند آلیاژسازی مکانیکی
۷	۲-۳-۱- ماده اولیه
۷	۲-۳-۲- انواع آسیاب های مورد استفاده در فرایند آلیاژسازی مکانیکی
۸	۲-۳-۲-۱- آسیاب سایشی
۱۰	۲-۳-۲-۲- آسیاب ارتعاشی
۱۱	۲-۳-۲-۳- آسیاب سیاره ای
۱۲	۲-۳-۴- آسیاب گلوله ای افقی
۱۲	۲-۴-۵- آسیاب های تجاری
۱۵	۲-۳-۳- محفظه آسیاب
۱۶	۲-۳-۴- میزان فضای اشغال شده محفظه آسیاب
۱۶	۳-۲-۵- گلوله های آسیاب
۱۷	۳-۶- نسبت وزنی گلوله به پودر
۱۷	۳-۷- اتمسفر آسیاب
۱۸	۳-۸- سرعت آسیاب کاری
۱۸	۳-۹- زمان آسیاب کاری
۱۸	۲-۱۰- عامل کنترل فرایند
۱۹	۲-۱۱- دمای آسیاب کاری
۲۰	۲-۴- فاکتورهای مغناطیسی مهم در بررسی خواص مغناطیسی مواد
۲۱	۲-۴-۱- نیروی مغناطیس زدا

۲۲	-نفوذپذیری مغناطیسی
۲۲	-تلفات مغناطیسی
۲۳	-مغناطیس و مواد مغناطیسی
۲۴	-مواد دیا مغناطیس
۲۴	-مواد پارامغناطیس
۲۵	-مواد فرومغناطیس
۲۵	-مواد مغناطیسی سخت
۲۶	-مواد مورد استفاده در کاربردهای جریان متناوب
۲۶	-مواد مغناطیس نرم
۲۶	-مواد مورد استفاده در کاربردهای جریان مستقیم
۲۷	-پروسه های مغناطیس شدن
۲۸	-۱-پروسه مغناطیس شدن با استفاده از نظریه حوزه های مغناطیسی
۳۱	-۲-دیواره حوزه های مغناطیسی
۳۲	-۳-مروری بر خواص میکروساختاری و مغناطیسی آلیاز آهن-کبالت
۳۵	-۴-مغناطش اشبع آلیاز آهن-کبالت
۳۸	-۵-نیروی مغناطیس زدا در آلیاز آهن-کبالت
۳۸	-۶-اثر اندازه دانه بر نیروی مغناطیس زدا
۳۹	-۷-اثر رسوب بر نیروی مغناطیس زدا
۴۱	-۸-اثر کار سرد بر نیروی مغناطیس زدا
۴۱	-۹-مروری بر آلیازسازی مکانیکی
۴۱	-۱۰-۱-مقدمه
۴۲	-۱۰-۲-مروری بر آلیازسازی مکانیکی آلیاز های مغناطیسی نرم

۵۱	فصل سوم: مواد و روش تحقیق
۵۱	۱-۳ - مقدمه
۵۱	۲-۳ - مواد مورد استفاده
۵۱	۱-۲-۳ - پودر آهن
۵۲	۲-۲-۳ - پودر کبالت
۵۲	۳-۳ - روش انجام آزمایش
۵۳	۱-۳-۳ - نمونه برداری از پودر جهت تست های مختلف
۵۳	۲-۳-۳ - آزمایشات انجام شده بر روی پودرها
۵۳	۱-۲-۳-۳ - آنالیز تفرق اشعه ایکس
۵۳	۲-۲-۳-۳ - میکروسکوپ الکترونی روبشی
۵۴	۳-۲-۳-۳ - مغناطیس سنج ارتعاشی
۵۴	۳-۳-۳ - تعیین ویژگی های پودر با استفاده از نتایج
۵۷	فصل چهارم: یافته ها
۸۲	فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری
۸۲	۱-۵ - مقدمه
۸۲	۲-۵ - آزمایشات اشعه ایکس
۸۹	۳-۵ - بررسی مورفولوژی پودرها و آزمایشات SEM
۹۱	۴-۵ - آزمایشات مغناطیسی
۹۱	۱-۴-۵ - بررسی مغناطش اشبع
۹۲	۲-۴-۵ - اندازه گیری نیروی مغناطیس زدا
۹۷	فصل ششم: نتیجه گیری و پیشنهادات
۹۷	۱-۶ - خلاصه نتایج
۹۸	۲-۶ - پیشنهادات
۹۹	فهرست منابع

فصل اول:

مقدمه

با این روش به سادگی تهیه می‌شوند [۹-۶].

در تحقیق حاضر پودرهای نانوکریستال آهن و آهن-کبالت با استفاده از روش آلیاژسازی مکانیکی تولید شدند. بدین منظور پودرهای آهن و کبالت خریداری شده از کمپانی مرک (Merc) با خلوص بالاتر از ۹۹٪ و اندازه ذرات کمتر از ۱۰ میکرون در یک آسیاب سیاره-ای (Fritsch P6) تحت آتمسفر آرگون در زمان‌های مختلف آسیاب شدند. مورفولوژی و میکروساختار پودرها توسط میکروسکوپ الکترونی روبشی و آنالیز تفرق اشعه ایکس بررسی شد. مغناطش اشباع و نیروی مغناطیس زدا توسط مغناطیس سنج VSM اندازه‌گیری شد.

این پایان‌نامه شامل ۵ فصل می‌باشد، فصل اول مقدمه و معرفی کلی این پژوهش است. فصل دوم مروری اجمالی بر مکانیزم آلیاژسازی و خواص مغناطیسی مواد و مروری بر تحقیقات گذشته در زمینه آلیاژسازی مکانیکی مواد مغناطیسی نرم می‌باشد. در فصل سوم روش انجام آزمایشات ارائه شده است. فصل چهارم نتایج حاصل از آزمایشات تجربی را ارائه می‌دهد و سعی شده در هر مورد عوامل موثر بر نتایج حاصله توضیح داده شود. در فصل پنجم چکیده‌ای از نتایج بدست آمده ارائه شده و در پایان هم پیشنهاداتی جهت ادامه پژوهه آورده شده است.

امروزه مواد نانوساختار توجه بسیاری از محققین را در سراسر جهان به خود جلب کرده است.

از طرف دیگر مواد مغناطیسی نرم در حالت نانوساختار خواص متفاوت و بهبود یافته‌تری نسبت به حالت میکروساختار دارند [۱].

آهن خالص یک ماده فرومغناطیس مناسب است اما مقاومت الکتریکی آن خیلی پایین است.

بنابراین تلفات جریان‌های گردابی در آن بالاست. در اثر آلیاژ‌سای آهن با کبالت و نیکل می‌توان خواص مغناطیسی آهن را بهبود بخشید. آلیاژ‌های آهن-کبالت دارای نفوذپذیری مغناطیسی بالا و نیروی مغناطیسی زدای آهن پایین می‌باشند. علاوه بر این در بین تمام آلیاژها و ترکیبات شناخته شده آلیاژ‌های آهن-کبالت دارای بالاترین مقدار مغناطیش اشباع می‌باشند. دمای کوری بالای این دسته از آلیاژها به همراه خواص مغناطیسی نرم مناسبی که در بالا ذکر شد باعث شده تا از آلیاژ‌های آهن-کبالت در کاربردهای دمای بالا به صورت وسیعی استفاده شود. تلفات جریان‌های گردابی در اثر آلیاژشدن آهن با کبالت نسبت به آهن خالص کمتر شده که این امر باعث افزایش راندمان سیستم استفاده کننده از این آلیاژ می‌باشد [۲-۵].

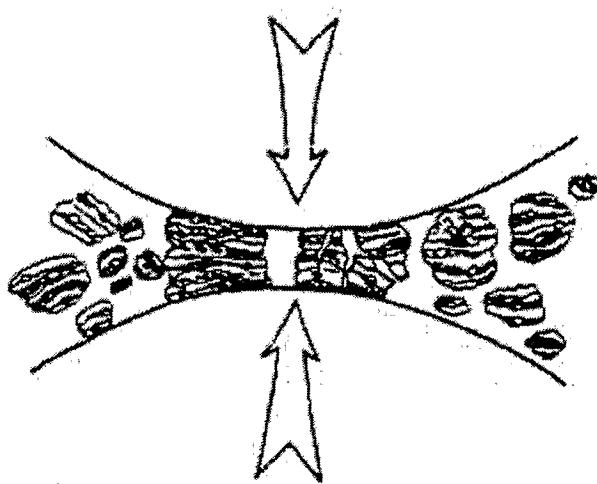
امروزه از آلیاژسازی مکانیکی به عنوان یک روش مناسب برای تولید مواد نانوساختار استفاده می‌شود. تجهیزات ساده، عدم نیاز به دماهای بالا، سادگی فرایند و تولید مقدار زیادی از مواد نانوساختار در زمان کوتاه از مزیت‌های عمدۀ این روش می‌باشند. از طرف دیگر محدودیت علمی و آلدگی پودرها از معایب آن می‌باشند. آلیاژسازی مکانیکی با تسريع سینتیک بسیاری از واکنش‌های شیمیایی و استحاله‌های متالورژیکی وقوع آنها را در دماهای پایین امکان‌پذیر می‌سازد بنابراین بسیاری از مواد و ترکیبات که با استفاده از روش‌های دیگر قابل تولید نیستند

فصل دوم:

تئوری و مروری بر منابع

۱-۲- تئوری آلیاژسازی مکانیکی

آسیاب‌های به کار گرفته شده جهت آلیاژسازی مکانیکی می‌توانند یکی از آسیاب‌های گلوله-ای افقی و عمودی و لرزشی باشند. بعد از ریختن پودرها بدرون آسیاب، بیشترین برخورد موثر از نوع برخورد گلوله-پودر- گلوله می‌باشد. بر مبنای این نوع برخورد و مدل ارائه شده در شکل (۲) - ۱) ذرات پودر بین دو گلوله محصور شده و تحت تغییر فرم پلاستیک و کار سختی قرار می- گیرند. این نوع ضربه اساس کیفی و کمی شرح فرایند آلیاژسازی مکانیکی است [۹].

شکل (۲-۱): نمایی از برخورد گلوله-پودر- گلوله [۶]

اگر بر روی ذرات پودر لایه نازکی از ذرات اکسیدی وجود داشته باشد در حین این فرایند به صورت اتمی تمیز می‌شوند، زیرا این لایه‌ها در حین فرایند می‌شکنند. اتصال سرد بین پودرها موقعی صورت می‌گیرد که لایه مذکور حذف شده باشد. از طرف دیگر افزایش مقدار تغییر شکل

پلاستیک و جمع شدن کرنش در ذرات باعث شکسته شدن ذرات می‌شود. این رقابت بین شکست و جوش سرد پودرهای تا تمام شدن فرایند ادامه دارد و در حقیقت یک تعادل مناسب بین این دو پدیده برای انجام موققیت آمیز آلیاژسازی مکانیکی صورت می‌گیرد [۹].

برخوردۀای صورت گرفته بین گلوله‌ها معمولاً به صورت الاستیک در نظر گرفته می‌شود. در این حالت هیچ تلفاتی نسبت به انرژی سینتیکی گلوله‌ها نداریم. در بسیاری از برخوردۀای واقعی، از برخورد کاملاً الاستیک دور نیستیم و می‌توان از تئوری هرتز [۹] استفاده نمود. این تئوری بر این مبنای باشد که هیچ مقداری از انرژی از بین نمی‌رود. به عبارت دیگر تمام انرژی که صرف تغییر شکل الاستیک گلوله‌ها می‌شود، در آنها ذخیره شده و دوباره به صورت انرژی سینتیکی به گلوله دیگر منتقل می‌شود و می‌توان گفت گلوله‌ها دچار تغییر شکل پلاستیک نمی‌شوند. به طور کلی این تئوری در تعیین فشار، زمان فشرده شدن و نواحی فشرده شده در حین آلیاژسازی مکانیکی بسیار موثر است.

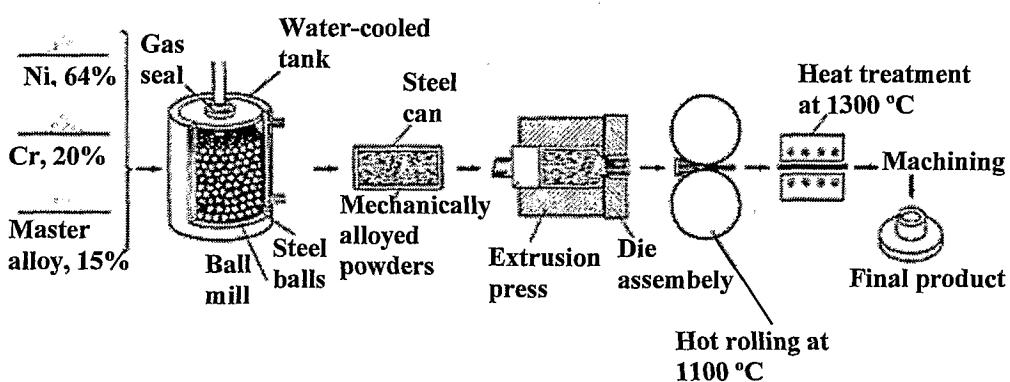
۲-۲- فرایند آلیاژسازی مکانیکی

شکل (۲-۲) به طور شماتیک مسیر فرایند آلیاژسازی مکانیکی را از مواد خام نشان می‌دهد. مواد مصرفی، نوع آسیاب، فرایند ترکیب کردن و جزئیات عملیات حرارتی بر حسب نتیجه مورد نیاز از محصول نهایی متفاوت می‌باشند، اما اصول فرایند یکسان هستند [۱۱]. این فرایند به اینصورت آغاز می‌شود که مخلوطی از پودرهای به نسبت‌های مشخص داخل محفظه‌ای با گلوله‌های فولادی آسیاب می‌گردد. سپس برای زمان‌های معینی تا رسیدن به یک حالت تعادل آلیاژسازی

مکانیکی می‌شوند. این حالت را می‌توان بر اساس ماکریتم سختی پودرهای همچنین توزیع اندازه ذرات تخمین زد. در این مرحله نرخ ریز شدن ذرات درشت به دلیل شکست با نرخ جوش سرد ذرات ریز یکسان شده و توزیع اندازه ذرات در محدوده باریکی قرار می‌گیرد (شکل (۲-۳)). در مرحله بعد پودرهای متابولوژی پودر فشرده شده و عملیات حرارتی، در صورت نیاز بر روی پودرهای آنجام می‌شود [۱۱].

۲-۳- متغیرهای فرایند آلیاژسازی مکانیکی

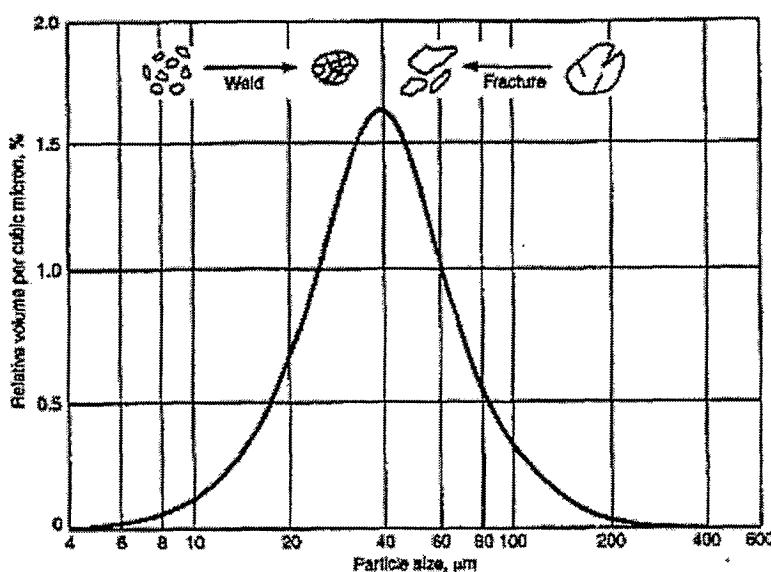
آلیاژسازی مکانیکی یک فرایند پیچیده است که در آن باید متغیرهای زیادی را بهینه کرد تا

شکل (۲-۲): فرایند تولید محصول از پودر به روش آلیاژسازی مکانیکی [۶]

به ساختار و فاز نهایی مورد نظر دست یافت. بعضی از این پارامترهای مهم عبارتند از: مواد اولیه، نوع آسیاب، محفظه آسیاب، سرعت آسیاب کاری، زمان آسیاب کردن، نوع و اندازه گلوله‌ها، نسبت وزنی گلوله‌ها به پودر، مقدار فضای اشغال شده محفظه آسیاب، دمای آسیاب کاری، استفاده از عامل کنترل فرایند و ... . این پارامترها به طور کامل از یکدیگر مستقل نیستند: برای مثال، زمان

بهینه آسیاب کاری به نوع آسیاب، اندازه گلوله ها، دمای آسیاب کاری، نسبت وزنی گلوله ها به پودر وابسته است [۱۲ و ۱۳]. در ادامه به بررسی اثر بعضی از این پارامترها پرداخته می شود.

شکل (۲-۳) : توزیع اندازه ذرات در حال تعادل [۱۱]

۱-۳-۲- ماده اولیه

اندازه، شکل، توزیع اندازه ذرات پودر و میزان خلوص آن از مواردی هستند که کیفیت پودر اولیه را مشخص می کنند. هر اندازه ذرات پودر کوچک تر و میزان آلودگی آن کمتر باشد، برای استفاده در آلیاژسازی مکانیکی مناسب تر است. در مورد فلزات فعال مثل تیتانیوم و آلومینیوم پودر اولیه نباید در معرض هوا باشد [۱۱].

۲-۳-۲- انواع آسیاب های مورد استفاده در فرایند آلیاژسازی مکانیکی

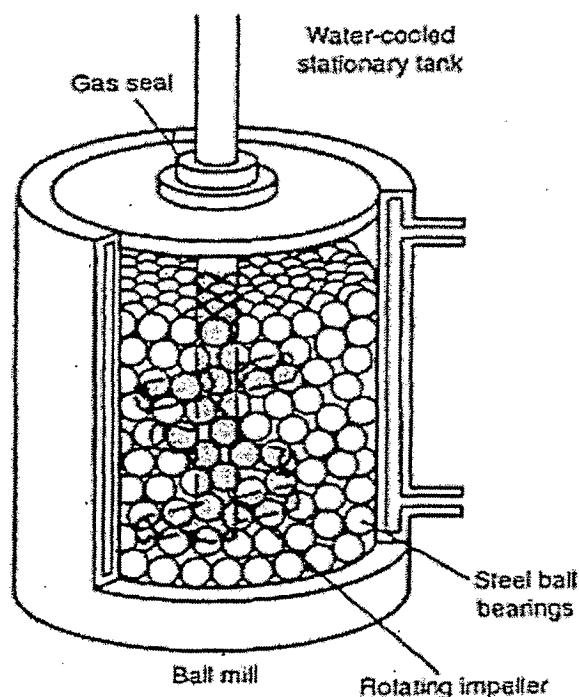
انواع مختلفی از آسیاب ها در آلیاژسازی مورد استفاده قرار می گیرند. تفاوت آسیاب ها در

ظرفیت، سرعت، توانایی آنها جهت کنترل دمای آسیاب و مینیمم مقدار آلودگی که وارد پودر می‌کنند می‌باشد. معمولاً متناسب با نوع پودر، مقدار پودر و محصول نهایی مورد نظر یک نوع آسیاب مناسب انتخاب می‌گردد. در آزمایشگاهها بیشتر از آسیاب‌های سیاره‌ای و ارتعاشی استفاده می‌شود ولی در صنعت به دلیل ظرفیت بالاتر، آسیاب‌های سایشی و افقی متداول‌ترند [۶].

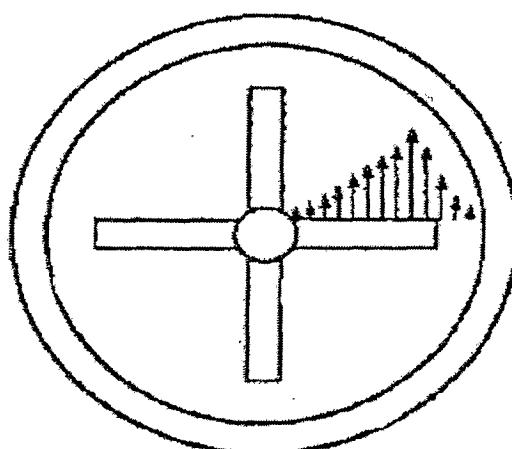
۱-۲-۳-۱- آسیاب سایشی

در این نوع آسیاب که در شکل (۲-۴) تصویر آن آمده است، در هر مرحله می‌توان مقدار زیادی پودر (۰/۵ تا ۴ کیلو گرم) به داخل محفظه شارژ کرد. این نوع آسیاب در اندازه و ظرفیت-های مختلف موجود می‌باشد. معمولاً جنس محفظه آن از فولاد ضد زنگ، زیرکونیا، آلومینیوم و مولیت می‌باشد [۶ و ۱۴].

آسیاب‌کاری در این نوع آسیاب به وسیله نیروهای ضربه‌ای و برشی صورت می‌گیرد. محصولات آسیاب در مسیرهای گوناگونی حرکت داده می‌شوند و به گلوله‌های مختلف و جداره آسیاب برخورد می‌کنند [۶ و ۱۳]. شکل (۲-۵) شرایط و نحوه سرعت دادن میله متحرک به گوله-ها را نشان می‌دهد. همانطور که در تصویر مشخص است سرعت گلوله‌ها بسته به وضعیت قرار گرفتشان نسبت به پره متحرک، متفاوت است و همین امر باعث ایجاد نیرو برشی می‌شود. ماکریم به هم خوردن پودر در نقطه‌ای به فاصله دو سوم دورتر از مرکز صورت می‌گیرد. لذا طول پره‌های متحرک را باید به گونه‌ای انتخاب کرد که سایش بر روی دیواره آسیاب به حد اقل مقدار خود برسد. سرعت حرکت گلوله‌ها در این نوع آسیاب به وسیله تنظیم سرعت حرکت میله متحرک کنترل می‌شود [۶ و ۱۵].

شکل (۲-۴): شماتیکی از آسیاب سایشی [۶].

شکل (۵-۲): پروفیل سرعت گلوله‌ها در آسیاب سایشی [۶].

زمان لازم برای آسیاب‌کاری در این نوع آسیاب از رابطه زیر به دست می‌آید:

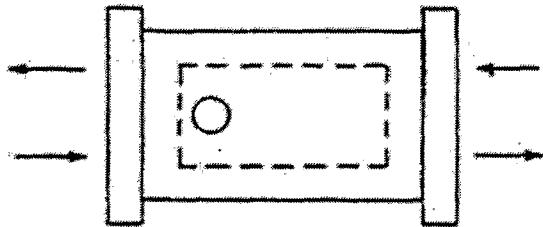
$$t = kd / n \quad (1-2)$$

که t زمان لازم برای آسیاب‌کاری جهت رسیدن به اندازه‌ی ذره مورد نظر، d قطر محفظه آسیاب،

۱۱ سرعت زاویه‌ای میله متحرک بر حسب دور بر دقیقه و k ثابتی که با نوع گلوله و دوغاب تغییر می‌کند [۱۴].

۲-۳-۲- آسیاب ارتعاشی

از SPEX می‌توان به عنوان معروفترین نوع از این آسیاب‌ها اشاره کرد که آسیاب‌هایی با انرژی خیلی بالا می‌باشند. این آسیاب‌ها بیشتر در آزمایشگاه‌ها استفاده می‌شوند و در هر مرحله می‌توان ۱۰ تا ۲۰ گرم پودر به درون آنها شارژ نمود [۶، ۱۰ و ۱۶]. شکل (۲-۶) تصویر آسیاب را به طور شماتیک و شکل (۲-۷) تصویری از یک آسیاب SPEX و اجزای آن را نشان می‌دهد. جنس محفظه این آسیاب‌ها معمولاً از فولاد ضد زنگ، فولاد سخت شده، زیرکونیا، سیلیکون نیتراید، پلاستیک و پلیمر می‌باشد [۶ و ۱۴].

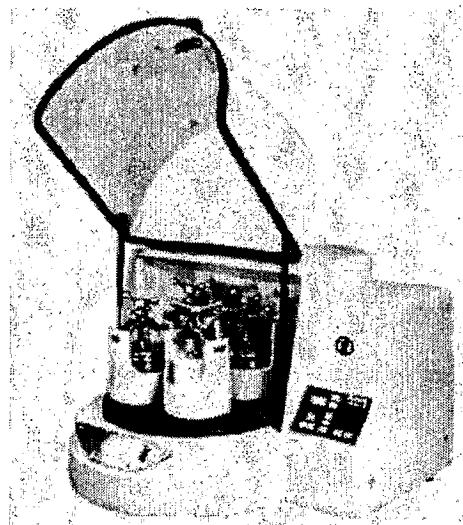
شکل (۲-۶): تصویر شماتیک آسیاب گلوله‌ای ارتعاشی [۱۴].

در این نوع آسیاب، حرکت گلوله‌ها توسط حرکت نوسانی بدنه که می‌تواند تا چندین هزار بار در دقیقه باشد، کنترل می‌گردد. در هر نوسان محفظه، ضربه گلوله‌ها به پودر و همچنین به انتهای محفظه موجب آسیاب شدن پودرها می‌شود. به خاطر سرعت بالای گلوله‌ها در این نوع از آسیاب‌ها، نیروی ضربه‌ای گلوله‌ها بسیار بالا است [۱۴ و ۱۶].

از آنجا که حرکت گلوله‌ها در این آسیاب‌ها به وسیله حرکت نوسانی کنترل می‌گردد، بنابراین مسیر حرکت گلوله‌ها و ذرات بوسیله فاکتورهای زیادی شامل سرعت و دامنه نوسان، شعاع محفظه آسیاب، حرکت افقی آسیاب و ... کنترل می‌شود. نرخ تولید در یک آسیاب نوسانی به دانستیه و قطر گلوله‌ها، مکعب فرکانس نوسانات، نسبت جذر قطر گلوله به قطر متوسط ذرات وابسته است [۱۴].

۳-۲-۳- آسیاب سیاره‌ای

از این نوع آسیاب‌ها که در شکل (۲-۸) تصویر آن آمده است فقط در مقیاس آزمایشگاهی استفاده می‌شود و می‌توان در هر مرحله چند صد گرم پودر به درون محفظه شارژ کرد. محفظه‌ی این نوع آسیاب‌ها همانگونه که از نامشان پیدا است، دارای حرکت سیاره‌ای می‌باشد. جنس محفظه این نوع آسیاب‌ها معمولاً از زیرکونیا، سیلیکون، نیتراید، فولاد کرم‌دار، کاربید تنگستن و پلی‌آمید می‌باشد.

شکل (۲-۸): نمونه‌ای از آسیاب سیاره‌ای [۴].